

ЭНЦИКЛОПЕДИЯ

Дамулуһун хаһыата 1935 сыл алтынньы 6 күнүгэр төрүттэспитэ

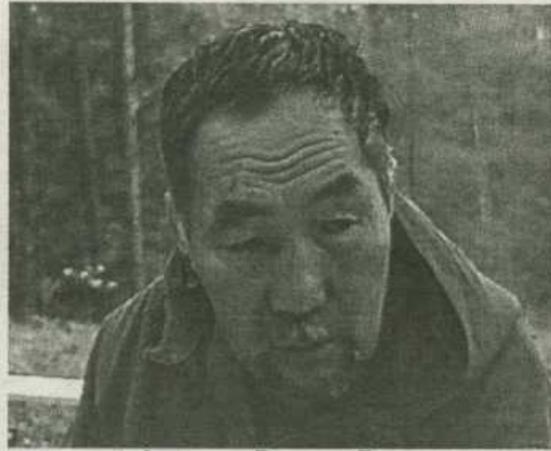
2002 с.
Бэс ыйын
18
күнэ
оптуорунньук
№ 73 (9067)

Саха сирэ Россияга холбоспота 370 сыла

Быйылгы 2002 сылга Дьокуускай куорат төрүттэммитэ 370 сыла. Бу бөлүө даатаны республика бүтүгүнэ кизинник билиэтир. Онтон биһиэхэ, Нам улуһун дьонунар-сэргэтигэр, бу ордук улахан историческай суолталаах. Биһиги улууспут II Хомуस्ताах нэһилиэгин билингитэ Буойун учаастагар сотник казак Петр Бекетов Олүөнэ өрүс устун устан кэлэн 1632 сыллаахха бастагы остуругу туппута. Ити сир «Ыстаарай» дьон ааттанар. Итини үгүс историческай докумуоннар туһоһу улуулар. Онтон атын чакчытын чопчу манна олонор ааспыттарын көрдөрөр киһи унуоһа, олоһорбут дьыаларын онно, туттубут сэлтэрэ-сэбиргэллэрэ көстөн анал үөрэхтээхтэринэн чинчийлибитин туһунан улаханник биллибэт. Арай

ры суруйбуттар. Дьэ ити кэнниттэн 16 сыл буолан баран быйыл бэс ыйын 8 күнүгэр бу сиргэ экспедиция тийдэ. Экспедицияны Нам уола ттара тэрийбиттэриттэн киһи үөрөр, астынар. Бу бырайыак продюсерынан предприниматель Прокопьев Евгений Карлович экспедицияны тэрийээччи-менеджер быһыытынан Дьяконов Михаил Николаевич ылсан туран үлэлэһэ сылдьаллар. Экспедиция начальнигынан Дьокуускайдаагы Ярославскай аатынан этнографическай музей археологияга отделын сэбиэдиссэйэ Вильям Федорович Яковлев, археолог Василий Васильевич Попов, экспедиция научнай салайааччытынан гуманитарнай чинчийэр институт археологияга сэбиэдиссэйин эбэтинэн толороочу, историчес-

Ол гынан баран биһир дьиктитэ дьэи сукуна танас иһинэн атын танас-сапсуох, моньыта кутаркириэс, үлэһэ туттулар сеп-сэбиргэл баара биллибэт. Дьэ итини барытын баай опьтгаах, кизин биллилээх специалистар динник чинчийэн үөрэтэр былааннаахтар. Бу күн кизинэ, күнүгэр үлэ үмүрүйбүтүн кэннэ, дьэ быыс

Археолог Вильям Яковлев — сэдэх идэлээх үчүөнай

Россия чемпионатыгар КӨНГҮЛ ТУСТУУ — КҮҮСТЭЭХТЭР, СЫМСАЛАР КҮРЭСТЭРЭ

Бэс ыйын 12-16 күнүгэр Дьокуускай куоракка Россия көңүл тустууга күрэхтэһинтэ буолан ааста. Майна 27 регионнартан 180-ча бөһөс кытынна. Кинилэр ортолоругар 9 олимпийскай чемпионнар, 9 аан дойду чемпионнара, 8 Европа күрэхтэһинилэрин кыайылылаахтара,

25 Россия чемпионнара кытыннылар. Республика столицатыгар 40 ыалдыт кэллэ. Кинилэр ортолоругар олимпийскай чемпион, тустуу федерациятын президентэ Михаил Мамияшвили, олимпийскай чемпион Адам Сайтиев, биһир дойдулаахпыт Россия чемпиона Эдуард Гегеев, олимпийскай чемпионнар Буйбасар Сайтиев (Красноярскай), Александр Карелин, уруккута Союз биллиилээх бөһөһө Мугар Журули ода бааллар.

Бастагы күн күрэхтэһини үөрүүлээхтик аһыы церемониятын телевизорунан сиһилии көрдөрбүттэрэ. Онон улуус үгүс олохтоохторо көрбүт буолуохтаахтар.

Түөрт күнүгэр эрийсиилээх күрэхтэһинилэр түмүктэригэр 55 кг. биһиги уолбут Александр Койтоев Россия чемпионун кыһыл көмүс мэтээлин ылла. Ити ыйааһынга саха уола Антон Иванов боруонса мэтээлинэн наһарадаланна. 60 кг. дылы ыйааһыннаахтарга биһиги тустуукпут Прокопий Петров чемпионнаата. 66 кг. дылы ыйааһыннаахтарга Красноярскай тустууга Тува ттан төрүттээх Олдар Айан, 74 кг. дылы Дагестантан кыттыбыт Магомед Исакоджиев, олимпийскай чемпион Буйбасар Сайтиевы кэннигэр хаалларан кыһыл көмүс мэтээли кэттэ. 84 кг. Адам Сайтиев (Красноярскай), 96 кг. Георгий Гаксаладзе (Москва), 120 кг. Давид Мусельбес (Алания) кыайылылаахтарынан табыстылар.

Россия бастыгы иһин күрэхтэһиниэ хамаанданан түмүк тахсыбатырын иһин мэтээллэринэн аахтааха Дагестан 1 кыһыл көмүс, 1 үрүн көмүс, 3 боруонса мэтээллээх бастаата. Красноярскай кыраай 2 + 2 + 1 мэтээллээх иккис, Москва 2 + 1 + 0 мэтээллээх үһүс, Саха Республика 2 + 0 + 1 мэтээллээх төрдүс мэтээллэннiler.

Саха сирин атын да бөһөстөрө бачача үчүгэй тустууну көрдөрөн дьоннорун-сэргэлэрин үөртүлэр. Ордук 55 кг. дылы ыйааһыннаахтарга тустуубут, боруонса мэтээлинэн наһарадалааһыт эдэр бөһөс Антон Иванов чабылхайдык тустан инники кэскиллээгин көрдөрдө. Ол курдук киһи Новосибирскай куораттан Норуоттар икки ардыларынаагы кылаастаах спорт маастарын Рамиль Исламовы хотууга эрэли үөскэттэ.

66 кг. дылы ыйааһыннаахтарга күөн көрсүбүт, бастыга дьон эрэммит бөһөспүт Леонид Спиридонов бу сырыыга дьонун-сэргэтин эралин кыайан толорбото.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

«ЫСТААРАЙ» КИСТЭЛЭНГИН АРЫЙАР

Бу туһунан «Якутия» хаһыат редакторун солбуйааччы Владимир Таюрскай номнуо сырдаппыта

кай наука кандидата Наталья Васильевна Антипина уода, турунан туран үлэлэрин сафалаатылар. Үөһэ ахтыллыбыт киһи унуоһун иккистээн сөргүтөн өссө динник сиһилии үөрэтэ сылдьаллар. Бэс ыйын 9 күнүгэр хаһан, үчүгэйдик чинчийэн, сирийэн көрбүттэрэ сукуна танаска суулааһын буолбатах, сукуна кафтаннаах, сукуваттан тигиллибит кээнчэлээх буолан табыста. Аны бу танас хаһыс үйэһэ оһоһуллубута научнайдык быһаарылынарына бу киһи хаһыс үйэһэ көмүллүбүтэ биллиэн сөп дьэн Вильям Федорович этэр. Билигин итиннэ түмсөн үлэлини сылдьаллар. Михаил Николаевич Дьяконов 1986 сыллаах экспедицияга сылдьыспыт уонна онно үлэлээбит археологтар ситэ чинчийбэтэхтэрин туһунан астымматах санаатын бу үлэ быһыыгар кэпсиэр. Археологтар кэзмэй дэһинэринэн 1 м. 80 см. үһүннээх балай да бөдөн унуохтаах киһи сытара билиннэ. Кытархай баттахтаах быһаарылынына.

булан экспедиция начальнига Вильям Федоровичтын кэпсэтиннэбин. Онно бу экспедиция сылын-соругун туһунан ыйыттыбар манньк хоруйдуур.

— Дьэ бу XX-XXI үйэлэр алтынныларыгар ытык сирдэргэ сүгүрүйүү, ытык сирдэргэ болгомто улаханник күүскэ баран эрэр. Олоронааспыт ийэ дойдубут историйтын

ники өбүгэлэрибит олохторо, кэнники этнография, археология улаханник арыллыбакка турар. Итиннэ үчүгэйдик үөрэттиллибэтэрин быһыытынан улахан мөккүөрдэр тураллар. Билигин наһаа кутталлаах буолла. Куораттар тутуланнар, промышленность сайдан, баһаардар бараннар өбүгэлэрибит тутуулар, сирдэрэ-туомнара сүтүөх курдук 70-80-с сылларга итиннэ үлэ баран испитэ. Онтон кэлин үп кестүбаккэ олох умнууга хаалан эрэр. Институттарга сунньүөн архымынай матырыяалларга олоһорун үлэлээһин барар. Мистэтигэр тахсан археологическай үөрэтээнилоох барбат буолла дьэххэсөп. Онон билигин ытык сирдэри үөрэттигэ кизин былаан оһоһулаан, үлэ баран, кэнээһэски ыччакка хаалыах тустаах. Ити курдук Вильям Федорович бэйэтин санаатын түмүктүүр.

Туох таптаах-саптаах буолар эбитий, былыргы нуучча хаһаара?

үөрэтэн, ытык сирдэрин чинчийэн, кэнээһэски көлүөнөһө хаалларыах тустаахпыт. Ол курдук бу билигин Олүөнэ эбэбит биһир ытык сиригэр кэламмит улахан үлэни ыттан эрэбит. Манна энгузиастар, археологтар, краеведтар, историктар түмсэммит Дьокуускай куораттаах бастагы историйтын үөрэтээхпит, чинчийээхпит. История этэринэн, Дьокуускай бастагы сафаланыта бастагы олугун, а кылаатын уурууга бу сиргэ буолубута. XVII үйэһэ чакчы манна олонор ааспыттар дьэн, ону дакаастаары, кэлэн олоһорбут. Михаил Николаевич ыйыт сирдэрин көрдүбүт. Бу үөрөти биллэн туран ыттын даһаны тутта эппаккин, быһаарбаккын. Үчүгэйдик чинчийэн, сирин ыуурун үөрэтэн, кырдык манна казактар олоһо сылдьыттар, манньк сэлтээх-сэбиргэллээх кэлэн үлэ бөһөтүн үлэлээбиттэр дьэн быһаарыахтаахпыт. Онтон биллэн туран история, фольклор да этэринэн кырдык манна остуруок тутулла сылдьыбыт. Онон бу кэрэ байлаах Олүөнэ эбэбит биһирегэр Ытык сир курдук оһорон туристическай олуктаах сир буолан дьон-сэргэ кэлэн көрүө-истиэ, сынныаны дьэн бафалаахпыт. Итиннэ энгузиастар үлэлэһэ сылдьаллар.

Бу экспедиция үлэтэ сүрдээх кизин, онон көрдөрүүлэрин түмүктэрин туһунан ааһааччыларга иһиннэрэн-биллэрэн иһиэхпит. Түмүккэ ытык сирдэр, пааматынныктар тустарынан ахтанааһыахпын баарабын. Экспедицияттан төһөннө иһэн Суотту музейын хоту өттүгэр саамай көстүүлээх сиргэ биһиги намяр обелиск туруорбулупт дьэн кизин туттан дьоммор көрдөрө кирирдим уонна сүрдээгин кыһынынным. Обелиск хайдах курдук 1992 сыллаахха турбутунан курбэйтэ кубулуйбатах, тупсубатах. Көтөхтөрөн туруорбут борулуохалара, акылаат куппун хаптаһынара хараллыбатахта, аат-суол, сурук-бичик ханан даһаны сыстыбатах. Эгэ, күрүө-хаһаа кэлиэ дуо. Манньк сыһыаны хайдах өйдүүхкэ сөбүй, өссө хас сыл манньк туруой? Быйылгы үбүлүүдээх сылга Суотту музейыгар Россияттан эрэ буолбакка, араас омук сирдэриттэн туристар ыалдьыттыгы элиэхтэрэ. Бу обелиск ситэриллэрэ, оһоһуллара буоллар улахан үтүө дьыла буолуо этэ.

Андрей ЗАМЯТИН, журналист

1986 сыллаахха биһир сиргэ кылгас кэм иһингэр археологическай үлэ-ытыга сылдьыбыттар. Онно Буойун аартыгынан содуруу өттүгэр мыраан үрдүгэр киһи унуоһун булан, хаһыс оһорон биһир куугас баттахтаах сукунага сууламмыт нуучча унуоһун булбуттар. Хойукку, XIX үйэтээри, дьэн быһаа-

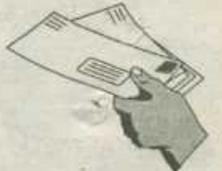
дицияга сылдьыспыт уонна онно үлэлээбит археологтар ситэ чинчийбэтэхтэрин туһунан астымматах санаатын бу үлэ быһыыгар кэпсиэр. Археологтар кэзмэй дэһинэринэн 1 м. 80 см. үһүннээх балай да бөдөн унуохтаах киһи сытара билиннэ. Кытархай баттахтаах быһаарылынына.

Былыргы киһи...

Ким дьэн ааттаах-суоллаах буолабын?

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАТЫТТАН

КҮҮСТЭЭХ ҮЛЭ ҮГЭНИГЭР

Мин Намнаагы олох-дьаһах коммунальной комбинатка, гостиница старшай администраторунаан үлэлээн баран билигин пенсияга олоубун. Биһиргэ үлэлээбит коллективым үлэһиттэрин билигин санаатахпына, ордук водовоз суоппардара олус да үлэһит, үлэҕэ үрдүк эппиэтинэстээх, дьулуурдаах дьон үлэһиттэрэ. Кивилэр ортолоругар Наумов Алексей Пожарович, Матвеев Евгений Степанович, Пестряков Николай Николаевич, оччолорго олус эдэркээн оҕолор, сага үлэли кэлбиттэрэ.

Уу баһар суоппардар үлэлэрэ олус ыарахан, билигин курдук гаас оттук суоҕа, котельнайдар бары чоһунан оттуллалара. Кыһынны тымныыга олоһор дьыллар, объектар тоһоллоро, уу баһар масссына аһыйах этэ. Ол да буоллар хортун үлэһиттэр баар буоланнар, манньк тыһааһыннаах түгэннэри көмүгэр туоратан иһэллэр, тонуу-алдьаны тахсыбат этэ. Сайыны кэмгэ нэһилиэни уунан хааччыталлара, оччолорго селоҕа водопровод үлэҕэ кирир илигэ. Онов суоппардара хас биһирдиги ыал олбуоругар киириэхтэ, биһирдиги уһаакка ууну кутуу элбэх түбүк, сыра-сылба буолара. Ону барытын тулуйан үлэҕэ үрдүк көрдөрүүлээхтик үлэһиттэрэ. Олортон биһирдэстэрэ комбинатка 20-чэ сыл үлэлээбит Наумов Алексей Пожарович буолар. Кини күн бүгүнүгөр дылы водовоз суоппарынан ситиһилээхтик үлэли сылдьар. Үлэҕэ үрдүк көрдөрүүтүн туоһулуур элбэх ахсааннаах наараадалара, бочуоттаах грамоталар, араас көрүннээх «фондаларынан» наараадаламмыта.

Алексей Пожарович үчүгэй үлэһит, кини быһыытынан көрсө-сэмэй, дисциплининалээх, барыга-барытыгар активнай, коллективтыгар, биһиргэ үлэһит табаарыстарын ортолугар авторитетынан туһанар. Уопсайынан, гараж коллектива сүрдээх бэрээдэктээҕэ. Арыгы, табах дьони олох билбэттэрэ, дьиннээх чөл олох дьон бу коллективка баара.

Суоппардар түбүктээх үлэ кэнниттэн общественной үлэҕэ, коллективка даҕаны, оройуонга да ытыллар тэрээһиннэргэ, араас быһырдара агитаторунаан, художественнай самодеятельностка, спортивнай көрүннэргэ көхтөөхтүк кытталлара, оһоно даҕаны Алексей табаарыстарыттан хаалсыбат этэ.

Биһиги, аҕа табаарыстара, кинилэри убаастаан-таптаан, ситиһилэригиттэн астынан быһаччы «бойобуой довтолорбут» дьин ааттыырбыт. Оччолорго мин профсоюз председателинан, партийнай тэрилтэ секретарынан үлэлирим, оһоно кивилэри кытта элбэхтик үлэлэһэрим.

Алексей Пожарович улахан дьин кэргэн таптааллаах аҕа, эһэтэ. Кэргэниээн Павлинынын өр сыллар тухары дьоллоохтук олоһоллор, 2 кыыс оҕолортор, 2 сиэннээхтэр, кыргыттар иккиэн студенткала.

Алексей Пожарович бу күнүгэрэ номнуо 50 сааһын туолар. Билигин даҕаны үлэ үгэнигэр сылдьар, өссө даҕаны сананы-кэрэни айыан-тутуон өһө.

Күндү Алексей Пожарович! Эһиги 50 сааскын туолукунан иттиктик-истиһиктик эбэрдэлибин. Баҕарабын эһиэхэ, оҕолорго, сиэннэригэр, чэпгэн-чэбдик доруубууһу, ситиһилээх үлэни, уһун-дьоллоох олох!

Е. ТРУНИНА, 43-э ветерана

ВЕСЕННИЕ ФАКЕЛЫ

Далеко шагают по пригородам, околицам и полям деревянные опоры линий электропередач всех напряжений от 0,4 до 110 кВТ. Все они высушенные солнцем и ветрами, многим из них по несколько десятков лет. Сухая древесина — прекрасная пища для огня от любимого всеми аграриями и дачниками сельхозпала. Да, того самого весеннего пала, с помощью которого избавляются от прошлогодней травы. Неизвестно достоверно с какой пользой он влияет на плодородие земель, но то, что опоры от него горят как факелы — это точно. И не обязательно даже опоре гореть ярким факелом, — достаточно просто подпалиться хотя бы одной ногой, если она П-образная, как она терпеть устойчивость и неотвратимо падает, не говоря уже об одностоечной опоре.

Естественно, сгоревшая опора — это прямой материальный ущерб компании «Якутскэнерго». Замена одной опоры в зависимости от ее типа и класса обходится от 4,5 до 16 тысяч рублей. От горящих опор, были случаи, загорались близстоящие деревья, а от них и лесные массивы. Представляете, насколько возрастает в таких случаях нанесенный ущерб?

Но самое главное, что больше всего беспокоит энергетиков при падении на землю опор с проводами, находящимися под напряжением, — это опасность для здоровья и жизни людей, могущих оказаться в зоне поражения электрическим током. Помните — это ОПАСНО, ОПАСНО и еще раз ОПАСНО для жизни! Никакая сиомиинутная выгода или удобство от сгоревшего пала несоизмеримы с жизнью человека. Не дай бог, если случится такое несчастье, компания «Якутскэнерго» ответственность не понесет, как бы прискорбно ни было.

Поэтому мы со всей серьезностью предупреждаем граждан и юридических лиц, что полную ответственность за материальный ущерб, жизнь и здоровье людей на суде понесут непосредственные поджигатели или те лица, по указанию которых будут проводиться несанкционированные палы.

А пока с регулярностью весенних палов регулярно горят каждый год опоры по всей долине Туймаады в районе г. Якутска от Тулагино до Табаги. Ежегодно в районе только Якутска от пожаров падает в среднем 12-15 опор. Горят опоры в улусах Намском, Хангаласском, Амгинском, Чурапчинском, Таттинском... Не правда ли, длинный перечень? И сколько жизней в опасности, и сколько очагов возможных пожаров.

Инженер Центральных электрических сетей Т. СЕМЕНОВА

ВЕТЕРИНАРДАР АБЫРААТЫЛАР

Сотурутаагыта Хатырыкка өтөрүнэн буолбатах түбэлтэ буолбута. Ол курдук биһиги уулаах сүөһүбүт кыстык кэнниттэн бастакы мөччирэнгэ тахсан, халтарыһан тараһатын хайа түһэн ис тэһэстэнэн кэлбитэ. Итинник буолбут сүөһүбү «туттан кэбиһин» диэччилэр. Ону биһиги кыстыгы туораабыт уулаах, дьүдэх сүөһүбү туттуохпутун санаабыт буолбата. Ол иһин Хатырыктаагы ветеринарнай участкак үлэһиттэрин көрдөстүбүт - төһө кыалларынан иккиттэн биһирин эмтээн, өрөһүйүн көрүөххэйиг диэн. Оһоно 2-3 нэдиэлэни тэрүөхтээх сүөһүбү стимуляциялаан эрдэ төрөтөргө быһаарынныбыт.

Араас ветеринарнай дьайыы кэнниттэн сүөһүбүт бэриммэтэ, оһоно «кесарево сечение» операциялыырга күһэллиннэр. Уустук операцияны үрдүк үөрэхтээх ветеринардар И. Н. Докторов, А. В. Попова, Г. Р. Суханова үөрэнэ да сылдьан оһорбото ээрэрлэр, дох баар сатабылларын, билиилэрин ууран тыһынаах оһус ыйырыгэ күн сириин көрдөрдүлэр. Маны таһынан биһир уустук операция кэнниттэн сүөһүбү иккитэ эрэйдэлэт гына, биһир өттүнэн эргитэн ис тэһэһин үргүлдьү тигэргэ быһаарыннылар. Билигин сүөһүбүт этэнгэ сылдьар, таһара биһирдэниэ күһүнгэ дылы тийгэрэ буоллар дьин баҕа санаалаахпыт.

Хатырыктаагы ветеринарнай участкак 4 үлэһиттээх, сэбиэдиссэйиэ 1985 сылтан Попова Александра Васильевна үлэһит. Кивилэр уопсайа 1500 төбө сүөһүбү, ол иһигэр 450 сага төрүөх ыйыры, 250 сылгыны, 100 сибииньэни, козалары, кууруссалары көрөллөр-истэллэр. Маны таһынан 130 ыкка, 60 куоскага иирэр ырыы, чума утары

профилактической прививка оһороллор, дегельминтизация ытталлар. Урукку сылларга ынах сүөһүгэ лейкоз ырыы дэһэйэн испитин, бэрэбиэркэлээн, сылга 100 сүөһүгэ тийгэ суох оһотторон, билигин бу ырыы көстүбэтэ 3 сыл буолла. Ынах сүөһүгэ туберкулеһу, паратуберкулеһу, бруцеллеһу, бириэмэтигэр бэрэбиэркэлэри ыттан контуруоллаан иһэллэр. Ол түмүгэр дьиннээх туберкулеһтаах сүөһүлэр көстүбэт буоллуда. Маны таһынан 30 күрүгү профилактической үлэлэргэ прививкалары, бэрэбиэркэлэри, 11 күрүгү эмтиир-сэрэтэрүлэни оһороллор. Лабораторияга 24 күрүгү анализтары ылан бэрэбиэркэлэтэллэр.

Инспекторскай үлэни сэбиэдиссэй Попова А. В. ыттар. Биһир да үүт, эт ветеринарнай справката суох атыыга тахсыбат. Александра Васильевна олохтоох телестудияга сүөһүбү көрүүгэ-истиһигэ, ырыыларга, эһий аһылыктарга сүбэлэри биһирэр. Өссө бэйэлэрэ араас минеральной добавкалары, витаминнары атылылаан нэһилиэниэ минеральной брикеттэри оһорон атылылыллар. Хоһойоох иһин, үп-харчы боппууроһа ырахананан эмтэрин арааһа олус кэмчи.

Сыл аһыбылааннаах үлэлэрин бары көрүгүн толорор, Нам уллуһугар бастыһынар кэжкэлэригэр сылдьар, түбүктээх үлэлээх Хатырыктаагы ветучастак үлэһиттэригэр, чуолаан А. В. Поповага, олохтоохторго ветеринарнай хирург аатын ылбыт И. Н. Докторовга махтанан, үлэлэригэр ситиһилэри баҕарыаххайыт.

А. КУЛИЧКИНА, Хатырык

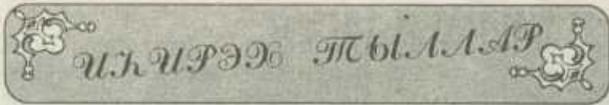
АМА КЫАЙТАРЫА СУОҔА ДУО?

Хас биһирдиги салайааччы норуотун дьаһайар, салайар кэмигэр туох эмит үйэлээги, туһалаагы, кэскиллээги хааллардыбын дьин үлэһиттэр баа буолбатах. Нэһилиэк иһигэр элбэх үтүө дьыалалар оһоһулуунулар ээрэри тоһо эрэ быһыл Рая Цугель 100 сааһа туоларыгар аналлаах үлэлэртэн биһир суол хамсааһына быһаан курдук. 10-ча сыллаагыта дьаһалта үөрөкөтө Мир уулусса аатын уларытан, Рая Цугельга кубулуйбута. Ону сэргэ олохтоох хаһыакка, мустан да турар дьонго «Түөлбэ» истизинэтигэр мемориальной дуоска ыйыахпыт дьин биллэрбиттэрэ. Уулуссага М. Аммосов кэргэнэ, биллиилээх революционерка Рая Цугель аатын иһигэри, киниэхэ мемориальной дуоска туруоруу улахан чыстээһини быһыытынан сыаналанар.

Р. Цугель кэргэнэ саха саарына, бэйэтин дойдутун аар-саарга аатырдытынын таһынан Красноярскай кыраайга комсомолу олохтоһууга актыыбынайдык кытыгыт, Казахстан, Киргизия курдук өй-санаа өттүнэн хаалыһааччы омуктары дьаһайбыта. Итиннээх барытыгар Р. Цугель тэһигэ сылдьыһан, өйөһөн биһиргэ оһорбута, Москвага үйү аска-үөлгэ хаалбатаҕа. Өйдөрө-санаалара ыраас, билиилэрэ кыахтаах, үлэлээбит үлэлэрэ кэскиллээх буолан, М. Аммосов аата суох алдьархайга, инээ суох издээһигэ балылыгытыгар Р. Цугель сүүрэн-көтөн, ирдэһэн, дьону-сэргэни булан, көрсөн кыһалгаларын туруорсан оһолорун үөрэхтээх дьон оһотторбута, араас инстанциянан кэрийэн М. Аммосовы реабилитациялыырга күөс-көмө буолбута. Бүтүн советскай уопастыба тэйиэ, өстөөх аатырбыт киниэхэ элбөт-сүһүт үтүө олоһу уһаммыта. «Аҕабытын умнуман, кинини куруук көмүскээн» дьин

оһолоро үтүө тыһыҥга иттиллэллэригэр тирэх буолбута.

М. Аммосов норуот өстөөгө аатыран тутуллан, доһуруоска үнтү кырбанан, тэрилтэлэргэ, дьонугар сурук ыһпатын дьин тарбахтарын тоһулан, көрөөччүлэри кытта кэспэһитин дьин сыһаарып уһуоһун алдьатан, уоттаах хараһынан утары көрбөтүн дьин сирэйин бэрэбээскилээн хаайыыга сытыарбыттар. Өлөрүллэрэ биллэр киниһигэр Р. Цугель тэй-бэтэҕэ, кини дьыалатын киртиппэтэҕэ. Ити туһунан ахсыһыны 19 күнүгэр 1987 с. Намга буолбут научнай-практическай конференцияга П. А. Слепцов үчүоһон кэспэһитэ, М. К. Аммосов, Р. Цугель кыһамат кыра-хара дьон тот олоһо тиһэнэрин туһугар оһуспут, тыһыннарын харыстамматах кэскиллэригэр биһиги оһоробут. Кивилэр үтүөлэринэн аһыйа ахсааннаах саха дьин бүрэ омук Россия норуотун ортолугар үөрэхпитинэн маннайгы миэстэҕэ тижээр дьоллонубут. Ыччаппыт Европа, Илин омук тылларынан кэспэтер, көнүл туһууга хас да чемпионнаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэлиэтэнэ. Ууну харбаһыһына Нам киниһигэ С. Алексеев аан дойдуга аатырда. Үгүс кини тупса квартиранаахпыт, Уөдэйтэн төрүттээх кыыс тайскай бокска Аан дойду таһымыгар таһыста. Кэлин кэмгэ омук быһыытынан ураты таһастыһын сцена аһый таһнабыт. Театрбыт оһонхонон «Кыһыл көмүс мааскаан» бэ

Күндү кэргэмнин, ийэбитин, эбээбитин ВИНОКУРОВА МАТРЕНА МИХАЙЛОВНАНЫ «Саха сирин доруобуяа харыстабылын туйгуна» ааты ылбыккынан иттистик-истинтик ээрдэлибит!

Сылайары-элэйэри аахсыбакка үтүө суобастаахтык үлэ-лээнтин, үтүө сыһыангынан тулалыр дьонун убаастабылыгар уйдараан, ыалдыар диэни билимэккэ үлэлээн кэллин. Эинэхэ үтүө доруобуяаны, бары үчүгэйи, кэрэни, үтүөнү ба-барыбыт.

Кэргэмис, оҕолорук, куттоттук, кийиштик, сизинэриг

Киии балыһа реентген-лаборанна ВИНОКУРОВА МАТ-РЕНА МИХАЙЛОВНАНЫ өр сылларга энгилэ суох үлэтин, общественнай, профсоюзнай үлэҕэ актыбынайдык кытта-рын бэлиттээн «Саха Республикатын доруобуяа харыста-былын туйгуна» знагынан наҕараада ламмытынан иттистик-истинтик ээрдэлибит!

Убаастыыр дьүөгэбитигэр, коллегабытыгар үтүө доруо-буяаны, дьиз кэргэнгэр дьолу-соргуну, дьонун-сэргэн дору-обуяатын араҥаччылааһыҥна өссө даҕаны айымнылаахтык үлэлээ, улуус общественнай олоҕор актыбынайдык кытын диэн алыгыбыт!

Киии балыһа бочуоттаах сынныалаанга оморор эмчит ветераннара

Күндүтүк саныыр тапталлаах эдьийбитин МИРОНОВА ПРАСКОВЬЯ ПЕТРОВНАНЫ 55 сааскын туолар өрөгөйдөөх күнүгүнэн иттистик-истинтик ээрдэлибит!

Күндү киһибиитигэр аламаҕай, эйэҕэ, сылаас сыһыангы-нан чугас аймах дьонугун өрүү үөрдэ сылдыаргар. Үчүгэй до-руобуяаны, толору дьоллоох олоҕу, уһун үйэни, сүбэли-ама-лыы олоҕор диэн үтүө баҕабытын тиэрдэбит.

Ээрдэни кытта Аграфена, Анна, Миша, Софрон

БИЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

5 саастаах саҥа төрөөбүт ынах ортун (тыһы), былы-рынгы борооскулаах, эмиз тыһы (3 төбө) атылыбын эбэ-тэр атастаһабын. Төлөбүрү кэспэтии быһытынан. Аадырыспыт: Ленский уул. 67

Продаю ВАЗ-2121 1993 г. вып. в хорошем состоянии. Торг. Тел. посредника: 25-7-16.

Север участка, Мымах уулуссатыгар уһаайбала-ах дьиз көндөйө атылыбыт. Тел. 21-9-43

Суһаллык 80 шт. лафет атылыбыт. Тел. 23-3-07

T-16 тракторы(охсордоох, мунһардаах) атылыбы-бын. Билсэр тел. 21-4-55(киһэ), 21-4-40(үлэ комитэ).

Считать недействительным утерянный аттестат В № 172109, выданный на имя Охлопковой Надежды Михайлов-ны.

Считать недействительным утерянный аттестат А № 636388, выданный на имя Крыжановского Евгения Коново-вича.

МАХТАНАБЫТ

Бдь олунньу 18 к. биһиги дьизэбитигэр соһумар хомолто-лоох күн буолбута. Ол курдук ыраах Муома улуунуттан уоп-пускатын ылан анаан-минээн куулэйдии кэлэн испит быраап-пыт, оролорбут убайдара Иван куорат Кангалааһыгар оло-роор убайа Петрдыын Партизанга тахсан иһэн бөһүөлөк үрдүнээри трассада ааһан иһэр массынага түбэһэн Петр ба-ара эрэ 43 сааһыгар олохтон хомолтолоохтук туораабыта.

Иван ыраахан туруктаах Нам балыһа тын реанима-ционнай отделениетыгар кирибит. Тапталлаах убайытын, быраапытын, биһиги дьиз кэргэн тутуах көмөлөөччүбүтүн сүтэрибит ыар күнэрибитигэр, атын улуус киһитэ диэн туора көрбөккө, туох баар материалнай, моральнай көмөлөрү оҕорбут, ытык-мааны Партизан дьонугар, чуолаан нэһилиэк баһылыга Ф.Д. Гуляевка, «Парковай» түөлбө олохтоохтору-гар, биһиргэ үөрэммит дьүөгэлэрбэр, үлэлиир коллективна-р (олохтоох маһынын, бөкөһүнэ), чугас аймактарбар Н.С., М.А. Аргуновтарга уода. барга махтал тыллартын тиэрдэбит.

Бырааппыт Иван эмтэнэригэр үрүҥ халааттаах, үтүө сүрөхтээх, амаар дууһалаах аанньалларбыт реанима-ция отделениетын (сэб. К.Г. Москвитин) бары үлэһиттиригэр, хирургия отделениетын хирург враһа И.К. Семеновка уонна отделение үлэһиттэригэр утулар ууларын умван, күндүстэри-түүннэри сүүрэн-көтөн эмтээн, Иван атагар турар буолан ээрэ. Махталбытын тиэрдэбит хаан кутар отделение үлэһиттэрэ врач М.Т. Адароваҕа, фельдшер Н.Н. Ядрееваҕа, бары до-нордарабытыгар И.К. Семеновка, Нам олохтоохтору хастыы-та эмтэ хааннарын биэрэн тыһынын өрүүһүсүбүт Н.Н. Дьяко-новка, Н.С. Дмитриевка, А.Д. Рехлясовка о.да. сүгүрүүн ту-ран махтал тыллартын тиэрдэбит.

Биһиги ыал ыар, харанга күннэрбитигэр ис сүрөхтэригэр көмөлөспүт бары үтүө санаалаах бар дьоммутугар олохху-тупар биһизин курдук соһумар түгэн сатылылаабатын, ыарыы, дыан ыалласпатын, эрэй энгэрдэспэтин диэн алыгытын аны-ыбыт.

Ыарахан күммүтүгэр чугас киһибиитин тиһэх суолугар атаарыыга, улаханнык оһоллоомтун бырааппыт орто дойдуга олоҕор иккистээн эргиллэтигэр сымваҕас илигитин ууван, истин санаабытын холбоон эмтээбит үрүҥ халааттаах аан-ньалларытын Эмп үлэһиттэрин күнүнэн иттистик-истинтик ээрдэлибит.

Тарабуһунар дьиз кэргэттэрэ

2002 с. бэс ыйын 21 күнүгэр буолар Нам улуунун ыһаһар ытылылар конкурстар балаһыаньыалара

«САХА ТАҢАҔА-2002» КОНКУРС БАЛАҔЫАНҤАТА

Ытылылар сирэ - Нам с. парката, жини түһүгэ. Сарлалар 16 ч.

Дьон-сэргэ таҥнар таҥаһа - норуот материалнай куль-туратын биер кестүүтэ, кини этнической уонна этнокультур-най сибээстэрин үөртэргэ көмөлөһөр. Таҥас-сап норуот үгэ-стэрин, социальнай сыһыаннаһыларын, итэҕэли уонна кэрэ туһунан өйдөбүлү көрдөрөр.

Сыала-соруга:

1. Саха таҥаһын культуратын таһымын үрдэтии.
2. Биридилээн истээннэҥири, уран тарбахтаахтары, эр дьоннору көбүлэһии.

Ирдэһиэ:

1. Биридилээн дьон, дьиз кэргэнинэн, нэһиликтэринэн кытталлар, оҕолор 15 саастарыгар дылы.

Традиционнай былыргы таҥас-сап. Авангард, сахалыы быһыылаах-таһаалаах таҥас-сап.

2. Кэпсээччи истээннэҥи уонна ууһу ууустаан-ураннаан кэпсээһинэ.

3. Маассабай көрдөрүү.

Наҕараадалар: сахалыы кэрэ таҥастаах дьиз кэргэнгэ, биридилээн дьонго, оҕолорго 15 саастарыгар диэри:

- Традиционнай былыргылыы таҥас-сап.
- Театральнай аныгылыы таҥас-сап.
- Авангарднай сахалыы быһыылаах-таһаалаах таҥас-сап.

Ыһах күн күнүс 12 ч. - регистрация. Улуус олохтоохтору, ыалдыттар!

«Саха таҥаһа-2002» конкурса бары көхтөөхтүк кытта-гытыгар ыһырабыт.

Тэрийэр бөлөк

«ТОЛБОННУРАР УЬУН СУЬУОХ» КОНКУРС БАЛАҔЫАНҤАТА

1. Конкурс сыала-соруга:

Бу конкурс сахалыы үгэстэри, сизри-туому олоххо киллэ-рингэ туһуланна, «бүгэлэрбит үтүө үгэстэрин үйэтиги, саха дыахтарын номовон кэрэ дьүһүнүн хоһуйуу.

2. Конкурса кытталлар:

Нэһилиэк аайыттан биридии 20-тэн 50 сааһыгар дылы уһун сүһуохтаах кэрэ аҥардар кытталлар.

3. Конкурс түһүмэхтэре:

I - бэйэни билиһинэри, сахалыы таҥастаах (аныгылыы стиллээх буолуон сөп).

II - сүбэлэр, ыһамалар.

III - «Мин баттахпын манньк огостобун».

IV - сүһуох кэмэйэ.

Кыһаһылаахтары быһаарар жюри үлэлиир.

Конкурс кыһаһылааһар - анал сыаналаах бириис. Атын кыттаа чыларга өйдөбүннүк бириисэр, грамоталар олох-товоолор.

Сайаапкалары бэс ыйын 15 күнүгэр дылы ылыллар. Бил-сигэр тел. 23-3-95, 21-5-01.

Тэрийэр комиссия

ДЬӨӨГӨЙ СЫЛЫНАН СИБЭЭСТЭЭН СИМЭХТЭЭХ АТТАРЫ КӨРҮҮ-КОНКУРС УСУЛУОБУЙАТА

Сыала-соруга: Өбүгэлэр үгэстэринэн Дьөһөгөй өрөгүн ууһун-удьуорун, сэбин-сэбиргэлин эдэр ыччакка билиһинэ-риин, норуот маастардарын дьон билиитигэр-көрүүтүгэр та-һаарыы.

Усулуобуйата: I. Нэһилиэк аатыттан биридии ат киирэрэ ирдэнэр.

2. Аты сизтэн дуу, минэн дуу кирибит киһи (дыахтар да буолуон сөп) сахалыы таҥастааҕа ирдэнэр.

3. Кирибит аты ууустаан-ураннаан дьүһүнүн-бодотун, төрдүн-ууһун, сэбин-сэбиргэлин анаан-минээн билиһинэриин.

4. Ат симэтин билиһинэриин. Манна маастар бэйэтэ кэпси-эн сөп. Ат симэти сага тигиллибит буолуохтаах.

Наҕараадалааһын: 1 миэстэ - 1500 солк., 2 миэстэ - 1000 солк., 3 миэстэ - 700 солк. Маны таһынан 500 солк. биһирэбил бириисэр олохтовоолор.

Коррүкү ытытар Хамаараттааһы «Түһүгэ» сынныалаһкыһы.

СУРУТУУ САЛҔАНАР

Республика, улуус салалталарын, депутаттары 4-5-тин сыл ахсын быһбардыбыт. Оттон улуус хаһыатыгар сылга иккитэ сурутартыт син биир быһбарга тэҥнээх.

2002 сыл иккис аҥарыгар улуустааһы уонна республикатааһы хаһыаттарга, сурунаалларга сурутуу салһанар.

Улуустааһы «ЭНСИЭЛИ» хаһыакка сурутуу сыаната уруккутун курдук уларыйбата:

6 ыйга — 108 солк., 3 ыйга — 54 солк., 1 ыйга — 18 солк.

Күндү ааһааччылар! Эһиги хайдах суруттарабыт да, улууспут хаһыата онук дьылһаланыаҕа. Эрэллээх аргыскыт — «Энсиэли» хаһыат — эһиги илиигитигэр!

МАХТАНАБЫТ

Тапталлаах ийэбитин, эбэбитин, балтыбын, эдьийбитин Нам улуунун Үөдэй нэһилигин «Чуораанчык» дьаһыла-саад сэбиэдиссэйин, улуус мунһаһын хас да төгүллээх депутатин, нэһилиэк социальнай харалтатын салайааччытын, СР үөһэ-диритин туйгуунун Евдокия Гаврильевна Неустроеваны со-һуччу сүтэрибит кутурбанаах, ыарахан күммүтүгэр аһыһы-тын тэҥнэ үлэстэбит, төрөөбүт дойдутун буорун буллара-бытыгар күүс-көмө, өйөбүл, тирэх буолбут үтүө санаалаах бар дьоммутугар истиг махталбытын тиэрдэбит. Чуолаан нэ-һилиэк дьаһалтатыгар (баһ. Соловьев М.Д., Свинобоев М.И.), улуус баһылыгар Дьяконов А.Н., улуустааһы үөрэх управле-ниетыгар, профкомугар (Шарапов А.Г.), үөрэх управлени-етын доһоһольнай салаатыгар (Черноградская Л.П., Макарова М.Г., Макарова М.С.), улуус социальнай харалтатын управ-лениетыгар, дьиз кэргэн отделигар, «Кыһыл Кириэс» обще-ствога, инбэлиттэр обществоларыгар, улуус мунһаһын депу-таттарыгар (Баишев Н.Н.), Ил Түмэн депутатыгар Гаврил Гаврильевич Местниковка, Госдума депутатыгар Виталий Николаевич Басыгысовка, кини көмөлөөччүтүгэр Егор Афанасьевич Петровка (Судьяаһы Дьөгүөссө), тыа хаһаай-стыбатын министрин I солб. Александр Николаевич Ядрее-ка, оскуолаҕа биһиргэ үөрэммит дьүөгэлэригэр, таһаарыста-рыгар, «Энсиэли» хаһыат редакциятыгар, кырдыһас эдьи-ийбитигэр Ефросиньяга, уолугар Владимир Романович Кычкинга, кини кэргэнигэр Альбина Борисовна, аймактар-бытыгар Николай Николаевич Эверстовка, Александрга, Во-лодыага, Галинага, Ксеньяга, Мария Никитична Харитовога, «Рада» хаһаайстыбага Сергей Петрович, Сергей М., Ло-лович Ядреевтарга, Үөдэй орто оскуолатын педколлективна-гар (дир. Барашков А.И., кини кэргэнигэр Ольга Петровнага), Партизан, I Хомуустаах, Хатырык, «Кэскил» детсад коллек-тивтарыгар, Евдокия Гаврильевна эдьийэ (Улахан Дуһа) Партизанга биһиргэ үөрэммит доһтордугар, кыһа Екатерина биһиргэ үөрэммит үлээннэхтэригэр, көмүс унуоһун ту-тустут Егор Егорович Зыряновка, Владимир Семеновичка, Егор Дмитриевич Николаевка, Роман Васильевич Петровка, Үөдэй дьонугар-сэргэтигэр, «Айылгы», «Эркээйи», «Дьулу-ур» түөлбө, балыһа коллективыгар уонна ис сүрэхпитит-тэн махтанабыт Үөдэй детсадын коллективыгар.

Күндү үтүө санаалаах бар дьоммут, эһиэхэ бука барыгы-тыгар кытаанах доруобуяны, үлэритигэр үрдүктөн үрдүк си-тиһиллэри, дьиз кэргэнитигэр, түс олоххутугар дьолу-сор-гуну баҕарыбыт. Алдьархай ааннаабатын, эрэй энгэрдэспэтин, ыарыы ыалласпатын. Эһиги көмөбүтүн хаһан да умнуохпут суоҕа.

Эдьийэ, кыргыттар, сизинэрэ, балтылаара, бырааттара, кийиштэре, куттоттэре

БИЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

ЧП «Пермяков Т К» реализует высокопроизводитель-ные комбинированные водогрейные котлы с автоматикой безопасности САБК и газогорелочным устройством для авто-номного отопления жилых и производственных помещений и обеспечения горячего водоснабжения. Осуществляет опти-вые комплексные поставки продукции. Все производимое обо-рудование сертифицировано Госстандартом РФ. КСТГ-10-отопливаемая площадь 100 кв.м, цена 6 тыс. руб., КСТГ-16-отопливаемая площадь 160 кв.м, цена 790 руб., КСТГ-20-отопливаемая площадь 200 кв.м, цена 8300 руб. В Намском улусе заявки принимаются по тел. 21-6-32, ТРК «Нам».

Намский Центр занятости просит срочно до 20 июня 2002 г. предоставить заявки на летнюю занятость несовершенно-летних в возрасте 14-15 лет. К заявке приложить план рабо-ты, смету расходов, список детей с указанием даты рожде-ния, номера свидетельства о рождении, или паспорта, ИНН и страхового свидетельства.

Намский ЦЗН

<p>Күндүтүк саныыр арабыт, кэргэ-нин, талпыр бырааппыт, убайыт Фрунзе нэһилигин олохтооҕо</p> <p>ИВАНОВ Семен Васильевич</p> <p>Б.д. бэс ыйын 16 күнүгэр күн сирит-тан соһумар туораабытын барыаһа махтарбытыгар, билэр дьонугар дириг-ник курутуулан туран ийтиннэрэбит. Оҕолоро, кэргэнэ, биһиргэ төрөөбүттэре, саҥастара, балтылаара, күүттэртэре</p>	<p>Талпыр ийэбит, эбэбит, хос эба-бит</p> <p>НОВГОРОДОВА Мария Васильевна</p> <p>уһун ыарахан ыарыһтан биһиги кэксэбиттэн өлөн туораабытын чугас дьонугар, аймактарбытыгар дириг-ник курутуулан туран ийтиннэрэбит. Салһантан уола, кийитэ, сизинэрэ, хос сизинэрэ</p>
<p>Күндү биһиргэ үөрэммит дьүөгэбит</p> <p>СУЗДАЛОВА Галина Алексеевна</p> <p>ыарахан ыалдан албутугар ийэ-тигэр, аҕагыгар, биһиргэ төрөөбүттэ-ригэр, чугас аймактарыгар дириг ку-турбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Бүлүү педучилищатын 1999 с. выпускниктара</p>	<p>Хамаарта нэһилигин олохтооҕо, Герой-ийэ, ула. тыл ветерана</p> <p>НОВГОРОДОВА Мария Васильевна</p> <p>б.д. бэс ыйын 12 күнүгэр ыарахан ыалдан албутун оҕолоругар, сизинэригэр, аймактарыгар дириг кутурбанаһын тиэрдэбит.</p> <p>Нэһилиэк дьаһалтата, кырдыһастар сэбиэттэре</p>
<p>Биһиргэ үлэлиир коллегаларыбыт-гар, начальнай кылаас учууталыгар, профком председателигэр Суздаलो-ва М.А. биһиргэ төрөөбүт балта, Кривошанкина Р.А., Ядриинская Н.Н., Ядриинская Г.Н., Попов В.Н., Поло-ва А.И., Васильева И.И. чугас аймакта-ра, балтылаара</p> <p>СУЗДАЛОВА Галина Алексеевна</p> <p>эдэр сааһыгар уһун ыарахан ыарыһ-тан күн сириттэн өлөн туораабыты-нан дириг кутурбаммытын тиэрдэ-бит.</p> <p>Модут орто агрооскуола профкома, коллектив</p>	<p>Салһан нэһилигин дьаһалтата, ветераннар сэбиэттэре, оскуола пед-коллектива Албан аат II, III ст. кавале-ра, норуот хаһаайстыбатын үтүөлэ-эх үлэһитигэр Кэскил Гаврильевич, норуот үөһэ-диритин туйгуна Мария Семеновна Баишевтарга, кинилэр оҕолоругар, сизинэригэр талпыр ийэлэрэ, эбэлэрэ Хамаарта нэһилиг-ин Герой-ийэтэ</p> <p>НОВГОРОДОВА Мария Васильевна</p> <p>уһундук ыарахан ыалдан албутугар дириг кутурбанаһын бил-лэрэлэр.</p>
<p>Күндүтүк саныыр эдьийбит</p> <p>КАНАЕВА Пелагея Алексеевна</p> <p>уһун ыарахан ыарыһтан өлөн биһи-ги кэксэбиттэн туораабытынан дириг кутурбаммытын оҕолоругар, сизинэригэр, кийиттэригэр, күүттэригэр тиэрдэбит.</p> <p>Хомуустаахан Константиновтар, Намтан Фокиннар, Новгородовтар, Бурашевтар, М. Жиркова</p>	<p>Улуус дьаһалтата, педагогический ула уонна тыл ветерана, СГУ уруок доцена, географический наука канди-дата, композитор З.П. Винокоров кэргэнэ, биһир дойдулаахпыт</p> <p>СИБЦЕВА Анастасия Иннокентьевна</p> <p>Дьокуускай куоракка албутун кини оҕолоругар, сизинэригэр, аймакта-рыгар дириг кутурбаммытын тиэрдэ-бит.</p>

РЕДАКТОР В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, — 21496; ; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционный издательской система — 21141

Тэрийэр таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улуунун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тугуууну хонтуруолдуур уонна регистрацилылар РФ бачээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар регистраци-яламмыт нүөмэрэ — Я 0085.
Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьизэбит аадырыһын чолчу ыйыҥ. Редакцияҕа кири-бит суруктар төннөрүллүбэттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатыһынын мааһы биһир буолбат.
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Заложной уул. 2.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Талыһына уонна таһыһына «Энсиэли» хаһыат редакциянай-издательской систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиз-дат» НИПК бачээтэниэн, Орджоникидзе уул. 38.
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бөчөөт. лиис. Индекс — 54889. Тираһа — 2509
Бачээккэ илии баттана — 12:00 ч, 17.06. 2002
Сахаһын №-рэ — 72